

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyně: G. K.**, zastoupena Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Františkánská 7, 301 00 Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 8. 2004, č. j. 47 Az 764/2003 – 26

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 47 Az 764/2003 - 26 ze dne 13. 8. 2004, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 9801/VL - 07 - P18 - 2001 ze dne 1. 4. 2003, jímž bylo rozhodnuto, že se stěžovatelce neuděluje azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti namítá nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu, neboť soud nesprávně právně posoudil otázku splnění podmínek pro udělení azylu. Stěžovatelka se ve své zemi dostala do finančních potíží, kdy byla pronásledována osobami z organizovaných zločineckých struktur. Vůči stěžovatelce a její dceři bylo i použito násilí, útočníci úmyslně způsobili autonehodu a usmrtili přítele její dcery. Pokud stěžovatelka hodlala nalézt ochranu před tímto jednáním, zjistila, že i příslušné orgány v zemi jejího původu jsou spojeny s organizovaným zločinem, a tedy stěžovatelka nemá možnost tuto

ochranu si zajistit. Stěžovatelka dovozuje, že je u ní dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť byla v zemi svého původu pronásledována pro svoji nepříslušnost k sociální skupině nečlenů zločineckých struktur. Na základě právě uvedeného stěžovatelka namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Kromě toho stěžovatelka namítá i vady řízení před žalovaným podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., který neprovedl dostatečné dokazování, přitom na základě zjištěného stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Žalovaný nerespektoval skutečnost, že stěžovatelka má velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o persekuci v zemi svého původu.

Stěžovatelka rovněž tvrdí, že krajský soud ve věci rozhodl bez jednání, ačkoli k tomu nebyly dány důvody; výzvu k vyslovení souhlasu k rozhodnutí věci bez nařízení jednání stěžovatelce zasílal na adresu do obce „T.“ a nikoli „M. T.“. Zásilka obsahující výzvu soudu tak nebyla stěžovatelce doručena a podmínky pro rozhodnutí věci bez jednání nenastaly.

Dále stěžovatelka s odkazem na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tvrdí, že krajský soud posoudil nesprávně právní otázku, zda správní řízení předcházející podání žaloby netrpělo procesní vadou. Stěžovatelka dovozuje, že krajský soud měl povinnost přezkoumat rozhodnutí žalovaného a proces, jenž jeho vydání předcházela, z toho pohledu, zda není stížen procesní vadou, i když stěžovatelka v žalobě poukázala pouze na zákonná ustanovení, která měla být v řízení před žalovaným porušena. Žalovaný neprovedl dostatečné dokazování ve věci. Rozhodnutí žalovaného dle stěžovatele neodpovídá § 47 odst. 3 správního řádu.

Navíc stěžovatelka namítá nesprávné posouzení splnění podmínky překážky vycestování, neboť stěžovatelce v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, přitom bude-li zjištěno, že v České republice požádala o udělení azylu, bude podroben persekuci.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zároveň stěžovatelka žádá o přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření setrval na názoru, že stěžovatelka nesplňuje podmínky pro udělení azylu. Navrhl proto kasační stížnost zamítnout.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatelka v průběhu správního řízení před žalovaným poukazovala na skutečnost, že poté, co v únoru roku 1998 začala podnikat v oblasti nákupu a prodeje textilního zboží, kontaktoval ji v prosinci roku 1999 neznámý muž, kterého považovala za člena mafie, nabídl jí určité zboží k prodeji a vyhrožoval jí pro případ, že toto zboží k prodeji nepřijme. Zboží pod nátlakem přijala, cenu měla splácet. Zboží však nebylo prodejné, stěžovatelka odmítla platit, následovalo vyhrožování, stěžovatelku odvezli za město, kde ji zbili a znásilnili. Stěžovatelka se obrátila se svým problémem na známého, který pracoval u policie, ten jí však podání trestního oznámení rozmluvil a nikdo jiný by dle stěžovatelky její oznámení na polici nepřijal. Následovaly další útoky osob, které stěžovatelka označuje jako členy mafie, proto se stěžovatelka rozhodla opustit zemi svého původu. Žalovaný stěžovatelce azyl neudělil, neboť dospěl k závěru, že se nejedná o azylově relevantní důvody. Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že jeho rozhodnutí o neudělení azylu stěžovatelka napadla žalobou, v níž namítala procesní vady spočívající v nezjištění

rozhodných skutečností žalovaným a v nedostatečném odůvodnění jeho rozhodnutí, přitom uváděla strach o život pro případ svého návratu. Krajský soud žalobu zamítl, rozhodl přitom bez jednání dne 13. 8. 2004. Výzva, aby se stěžovatelka vyjádřila k zamýšlenému rozhodnutí bez nařízení jednání, byla stěžovatelce doručována do vlastních rukou na adresu P. s v B. p B. dne 23. 9. 2003, avšak neúspěšně. Ze zásilky, která se vrátila zpět soudu, vyplývá, že stěžovatelka se odstěhovala. Poté byla tato zásilka doručována na adresu P. s. ve S. p R., a sice dne 29. 9. 2003, i v tomto případě neúspěšně, z údajů na zásilce, která byla soudu vrácena, vyplývá, že ji stěžovatelka v úložní době nevyzvedla. Rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 22. 10. 2004 a ta jej napadla kasační stížností dne 1. 11. 2004.

Stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatelka kasační stížností míří na kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud shledává kasační stížnost přípustnou.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v rozsahu kasační stížnosti a v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nesplnění podmínek pro rozhodnutí věci krajským soudem bez nařízení jednání. Tu totiž Nejvyšší správní soud považoval za námitku natolik zásadní, že by její důvodnost nutně musela vést ke zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. Právo na spravedlivý proces, garantované čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášená pod č. 209/1992 Sb., čl. 90 Ústavy a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, zahrnuje zásadně právo účastníka na ústní a veřejné projednání jeho věci. Výjimky může stanovit zákon. Tím je v daném případě s. ř. s., podle jehož § 51 odst. 1 lze o věci rozhodnout bez jednání toliko tehdy, pokud to účastníci navrhli nebo s tím souhlasí; souhlas je přitom dán i marným uplynutím lhůty k vyjádření se k výzvě soudu s takto zamýšleným postupem. Výzva podle § 51 odst. 1 s. ř. s., aby se stěžovatelka vyjádřila k zamýšlenému rozhodnutí bez nařízení jednání, byla stěžovatelce doručována do vlastních rukou na adresu P. s. ve S. p. R. dne 29. 9. 2003. Tam si ji stěžovatelka nevyzvedla. Šlo přitom o zásilku určenou do vlastních rukou stěžovatelky, která byla téhož dne uložena. Podle § 46 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění do 31. 12. 2004, kdy byl pokus o doručení uskutečňován, za použití § 42 odst. 5 s. ř. s. platilo, že nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoli se v místě doručení zdržuje, písemnost se uloží a adresát se vhodným způsobem vyzve, aby si písemnost vyzvedl. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Stěžovatelka se v době uskutečnění marného pokusu o doručení zdržovala v P. s. ve S. p. R., jak Nejvyšší správní soud zjistil z evidence vedené žalovaným (zdržovala se tam od 1. 9. 2003, kdy se tam vrátila po svévolném odchodu dne 30. 8. 2003), a tedy desetidenní lhůta, s jejímž uplynutím je spojena fikce doručení zásilky, uplynula dne 9. 10. 2003. Od tohoto data se pak počítala lhůta k tomu, aby se stěžovatelka vyjádřila k zamýšlenému postupu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Zásilka obsahující výzvu soudu byla tedy stěžovatelce doručena v důsledku fikce shora uvedené a stěžovatelčina námitka nesplnění podmínek pro rozhodnutí věci bez jednání není důvodnou.

Pokud stěžovatelka namítá nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném právním posouzení otázky splnění podmínek pro udělení azylu a tvrdí-li konkrétně, že je v jejím případě splněn azylově relevantní důvod podle § 12 písm. b)

zákona o azylu, pak ani tomuto tvrzení přisvědčit nelze. Podle tohoto ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Pronásledování je tu třeba interpretovat ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu; jde o ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud by byla prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Poukazoval-li stěžovatel v řízení před žalovaným na skutečnosti, že měl v zemi svého původu incidenty s osobami jiného vyznání, na základě nichž bylo po stěžovateli požadováno zaplacení škod na zdraví a na majetku, pak nejde o jednání, jež by bylo pronásledováním ve smyslu zákona o azylu. Vyhrožování, jehož se v tomto případě stěžovateli dostalo, není jevem státní mocí přímo vyvolaným, tajně podporovaným, státními orgány vědomě trpěným či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaným. Za vědomé trpění, nedostatečné potlačování či dokonce podporu takového jednání nelze považovat stav, kdy stěžovatelka se na příslušné orgány, zejména na policii, v zemi svého původu neobrátila. Nemůže tu být rozhodující, zda se na tyto orgány neobrátila proto, že to považovala za zbytečné, případně že jí to rozmluvil její známý, jenž sám byl policistou. Tento závěr ohledně nesplnění podmínek pronásledování opírá Nejvyšší správní soud o respektování základních principů, na nichž je azylové zákonodárství obecně postaveno. Z čl. 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967 lze dovodit, že důvodem udělení azylu v případě represe musí být skutečnost, že jde o represí ze strany státu. V případě stěžovatelky tak nezbyvá než uzavřít, že ze stěžovatelčiny vyjádření učiněných u žalovaného nevyplynuly skutečnosti, podle nichž by se v jejím případě jednalo o represí uskutečňovanou ze strany státu, ať již přímou, kdy stát sám by stěžovatelku ze zákonem stanovených důvodů pronásledoval, tak i nepřímou, o kterou by se jednalo tehdy, pokud by stát stěžovatelku před pronásledováním cíleně nechránil. Dospěl-li krajský soud k závěru, že bezprostředním motivem stěžovatelčina odchodu ze země jeho původu byly výlučně potíže se soukromými osobami, a tedy není splněna podmínka pronásledování státem, z něhož by stěžovatelka mohla mít podle § 12 písm. b) zákona o azylu obavy, pak aplikoval správný právní předpis a správnou právní normu, přitom se nedopustil ani žádného interpretačního pochybení.

Pokud jde o námitku nesprávného posouzení splnění podmínek pro konstataci existence překážky vycestování, pak ani zde není kasační stížnost důvodná. Krajský soud se vypořádal s tvrzeními stěžovatelky ve vztahu k tomuto ustanovení, přitom i v této otázce ve světle shora uvedeného nesplnění podmínek pronásledování aplikoval správný právní předpis a správnou právní normu, přitom i zde Nejvyšší správní soud výklad podaný krajským soudem aprobejuje. I zde je rozhodující, že stěžovatelka pro případ svého návratu do země původu má obavy spojené s vydíráním soukromých osob, aniž by v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že by příslušné ukrajinské orgány činné v trestním řízení pomoc proti těmto osobám stěžovatelce odmítaly.

Pokud stěžovatelka dále namítá vady řízení před žalovaným, který dle stěžovatelky neprovedl dostatečné dokazování a nerespektoval skutečnost, že stěžovatelka má velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o persekuci v zemi svého původu, a že krajský soud posoudil nesprávně právní otázku, zda správní řízení předcházející podání žaloby netrpělo procesní vadou, pak k této skupině námitek Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud

dodržení procesních ustanovení v mezích řádně uplatněných žalobních bodů řádně přezkoumal. Pro posouzení stěžovatelčina případu žalovaným bylo rozhodující, jaké důvody své žádosti o udělení azylu před žalovaným uváděla. Právě tato skutečnost determinovala rozsah potřebného dokazování, jak je měl žalovaný uskutečnit. Nenasvědčovalo-li žádné ze stěžovatelčiných tvrzení podaných žalovanému splnění podmínky pronásledování ze strany státní moci v zemi jejího původu, a sice ani přímému, ani nepřímému, naopak bylo-li zřejmé, že jde toliko o incidenty se soukromými osobami, aniž by se stěžovatelka na státní orgány se žádostí o pomoc obrátila, jak již Nejvyšší správní soud shora podal, nevyvolala stěžovatelčina tvrzení ve vztahu k předmětu řízení před žalovaným potřebu dalšího dokazování. Nečinila-li za tohoto stavu návrhy na doplnění dokazování ani sama stěžovatelka, pak nebylo zapotřebí žalovaným další dokazování provádět. Dokazování, jak je provedl žalovaný, tak bylo dostatečné, přitom dospěl-li k tomuto závěru i krajský soud, pak Nejvyšší správní soud ani zde nemá, čeho by mu vytknul. Těmi procesními vadami, které stěžovatelka v žalobě namítala a vůči nimž determinovala rozsah přezkumu, v jakém jej měl za podmínek podle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. soud učinit, se krajský soud zabýval. Krajský soud ve světle tvrzení stěžovatelky, jimiž odůvodňovala svoji žádost o udělení azylu, posoudil jak míru přesnosti a úplnosti zjištění skutkového stavu věci, tak skutečnost, zda se žalovaný ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi důkazy, které byly ve správním řízení provedeny. Tvrdí-li stěžovatelka nyní, že se měl soud zabývat možným porušením § 47 odst. 3 správního řádu, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že tak činil, a sice v téže míře obecnosti, v jaké jeho porušení stěžovatelka v žalobě namítala. Ani tato část námitek obsažených v kasační stížnosti tedy není důvodnou.

Ze všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se Nejvyšší správní soud již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému náklady řízení, které by přesáhly běžné náklady jeho administrativní činnosti, nevznikly, a proto mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. nebyla přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu

